

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANDELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

DVADESET I OSMA NEDJELJA KROZ GODINU

NE NAĐE SE NIJEDAN
KOJI BI SE VRATIO
I PODAO SLAVU BOGU,
OSIM OVOGA TUĐINCA

LISTOPAD

Ned. 9.

XXVIII. NEDJELJA KROZ GODINU

Dionizije, Ivan Leonardi,
Abraham-patrijarh

Pon. 10. Danijel, Samuel, Hugolin, Angela

Uto. 11. Filip, Andronik, Gaudencije

Sri. 12. Maksimilijan, Makso, Velibor,
Serafin

Čet. 13. Teofil, Bogoljub, Romul, Venancije

Pet. 14. Kalist I., Divna, Stanislav

Sub. 15. Terezija Avilska, Tereza, Tekla

MEDITACIJA

Gdje sam ja u priči? 3

SLUŽBA RIJEČI
XXVIII. NEDJELJA KROZ GODINU

ČITANJA

Ne nađe se nijedan koji bi se vratio i
podao slavu Bogu, osim ovoga tuđinca 4

HOMILIJA

Vjera te spašava! 8

KATEHEZA

Što dugujemo Bogu: 10
Mali vjeronaučni leksikon 12

MEDITACIJA

„Poslije“ 14

PRIČA

Kako je sveti Franjo izliječio gubavca
na tijelu i duši 16

NAŠI POKOJNI 18

SPOMENDAN

Blaženi Roman Lisko 20

Naslovnica: Daniel Bonnell, *Ozdravljenje djeteta*,<https://fineartamerica.com/>

mihael

33/2022.

Listić Policijske kapelanije sv. Mihaela Arkandela MUP - sjedište i Ravnateljstvo policije,
Godište XVI. (2022.), broj 33 (541); dvadeset i osma nedjelja kroz godinu, 9. listopada 2022.

Kontakt:

vlč. **Željko Rakošec**, policijski kapelan, tel.: 22 712, 85 682; e-mail: zrakosec@mup.hr**Vinko Bakula**, pomoćnik kapelana, tel.: 88 853, 82 805; e-mail: vbakula@mup.hr

Gdje sam ja u priči?

Reci hvala - jedna je od češćih rečenica iz roditeljskog repertoara.

Zašto nam treba podsjetnik?

Zašto zaboravljamo zahvaljivati?

Možda zato što čin zahvalnosti uključuje osjećaj ovisnosti i pripadnosti onome kome se zahvaljuje.

U današnjem evanđeoskom čitanju, samo jedan od deseterice ozdravljenih gubavaca vratio se zahvaliti Isusu.

Da se ni taj tuđinac nije vratio nitko od nazočnih ne bi se razočarao.

Zašto se nitko od ostalih devet nije vratio?

Možda:

- Prvi gubavac uvijek sve doslovno shvaća i slijedi slovo zakona. Isus je rekao da se ode pokazati se svećeniku i on će učiniti upravo to i ništa više .

- Drugi prolazi kroz krizu identiteta. Tako dugo je bio gubav, izopćen iz zajednice, da ne zna kako se ponašati. Promjene su velike. Toliko je zaokupljen njima da je jednostavno zaboravio.

- Treći je poslovan. Smatra da sve dobiveno treba odraditi ili platiti. Za ozdravljenje nije ni radio ni platio stoga nije znao što bi.

- Četvrti ne zna što će od sreće.

- Peti je zbog traumatičnih životnih iskustava odlučio nikada nikome ne kazati hvala.

- Šesti je obiteljski čovjek. Želio je što prije doma zagrliti ženu i djecu

- Sedmi je skeptik. Sumnja da Isus ima bilo kakve veze s njim i njegovim ozdravljenjem. Uostalom , već je dobro odmaknuo od Isusa kad se ozdravljenje dogodilo. Možda je tog dana bilo nešto čudno u zraku.

- Osmi je u uzbuđenju jednostavno morao svima pokazati da je opet normalan.

- Deveti je rekao *Vratit ću se sutra*.

- Deseti, tuđinac i nevjernik vratio se Isusu i zahvalio mu.

Gdje sam ja u priči?

Prvo čitanje: 2Kr 5, 14-17

Naaman se vrati čovjeku Božjem i prizna Gospodina.

Čitanje Druge knjige o Kraljevima

U one dane: Naaman Sirac siđe i opra se sedam puta u Jordanu, prema riječi Elizeja, čovjeka Božjega; i tijelo mu posta opet kao u malog djeteta - očistio se od svoje gube!

Vrati se on Elizeju sa svom svojom pratnjom, uđe, stade preda nj i reče mu:

„Evo, sad znam da nema Boga na svoj zemlji osim u Izraelu. Zato te molim, primi dar od svoga sluge.“

Ali on odgovori:

„Živoga mi Gospodina, komu služim, ne primam.“

Naaman navaljivaše da primi, ali on ne htjede. Tada Naaman reče:

„Dobro, kad nećeš. Ali barem dopusti da meni, tvome sluzi, dadu ove zemlje koliko mogu ponijeti dvije mazge. Jer sluga tvoj neće više prinositi pomirnice ni klanice drugim bogovima nego samo Gospodinu.“

Riječ Gospodnja

Boljem razumijevanju današnjeg prvog čitanja pomoći će povijesni kontekst priče o Elizeju i Naamanu. Naaman je iz Aramejskog carstva koje je pokrivalo područje od Libanonskog gorja do rijeke Eufrat. To moćno carstvo u to doba, sredinom devetog stoljeća prije Krista, nije ovladalo Izraelom, ali iz njega su dolazili česti pljačkaški pohodi. U jednom od takvih pohoda zarobljena je i kao robinja zadržana mlada Židovka.

Elizej je živio u Sjevernom kraljevstvu u vrijeme podijeljenosti izraelskog naroda na Sjeverno kraljevstvo, Izrael i Južno kraljevstvo Judu. Šezdeset godina (892.-832. pr. Kr.) djelovao kao "prorok u Izraelu".

Današnjem čitanju prethodi opis događaja prije nego se Naaman pojavio pred Elizejevom kućom. Naaman je bolovao od gube, vjerojatno od neke kožne bolesti koja mu je predstavljala probleme, ali nije bila zarazna. Mlada robinja, Židovka, ga upućuje na Elizeja, a aramejski kralj izraelskom kralju šalje pismo preporuke. Sam Naaman na put polazi s bogatim darovima. Elizej ne prima Naamana, ne izlazi iz kuće nego mu poručuje da se sedam puta uroni u rijeku Jordan.

Sedmerostruko uranjanje u živu vodu podsjeća na židovski obred čišćenja (mikveh) kako nalaže Levitski zakon (14,1-12). Nakon ozdravljenja, Naaman ispovijeda vjeru u Boga i želi zahvaliti i nadariti proroka Elizeja. Elizej, svjestan da bolesnik nije ozdravljen njegovom nego Božjom snagom, odbija ponuđene darove, nakon čega Naaman traži određenu mjeru izraelske zemlje da se u svojoj zemlji može klanjati izraelskom Bogu. To je u skladu s onodobnim vjerovanjem da svaka zemlja ima svoga boga. Premda su Izraelci smatrali da je Jahve posvudašnji, ipak je boravio na samo na njihovoj zemlji i na toj zemlji mu se moglo klanjati. Prihvatanjem Jahve za svoga Boga, Naaman se izvirgava pogibli, jer je odricanje od boga kojega štije njegov kralj značilo je veleizdaju.

Priredio V. B.

Otpjevni psalam: Ps 98, 1-4

Pred poganima Gospodin obznani spasenje svoje.

Pjevajte Gospodinu pjesmu novu
jer učini djela čudesna.
Pobjedu mu pribavi desnica njegova
i sveta mišica njegova.

Gospodin obznani spasenje svoje,
pred poganima pravednost objavi.
Spomenu se dobrote i vjernosti
prema domu Izraelovu.

Svi krajevi svijeta vidješe
spasenje Boga našega.
Sva zemljo, poklikni Gospodinu,
raduj se, kliči i pjevaj!

Otpjevni psalam, čiji su reci preuzeti iz Psalma 98, već svojim pripjevom naglašava temu univerzalnosti Božjeg spasenja: „Pred poganima Gospodin obznani spasenje svoje“. To je izraz njegove pobjede, ali „dobrote i vjernosti prema domu Izraelovu“.

Riječ je o Božjoj vjernosti obećanjima što ih je dao Izraelcima, još od Abrahama i njegovih potomaka. Time se nadilazi i uska zatvorenost u vlastitu religiju među Židovima, ali se i otvara put širenju vjere u cijeli svijet, tako da je čitava zemlja pozvana da po-klikne Gospodinu, da se raduje, kliče i pjeva.

Drugo čitanje: 2Tim 2, 8-13

Ako ustrajemo, s njime ćemo kraljevati.

Čitanje Druge poslanice sv. Pavla apostola Timoteju

Predragi:

Spominji se Isusa Krista, uskrsla od mrtvih, od potomstva Davidova - po mojem evanđelju. Za nj se ja zlopatim sve do okova, kao zločinac. Ali riječ Božja nije okovana! Stoga sve podnosim radi izabranih, da i oni postignu spasenje, spasenje u Kristu Isusu, zajedno s vječnom slavom.

Vjerodostojna je riječ: Ako s njime umriješmo, s njime ćemo i živjeti. Ako ustrajemo, s njime ćemo i kraljevati. Ako ga zaniječemo, i on će zanijekati nas. Ako ne budemo vjerni, on vjeran ostaje. Ta ne može sebe zanijekati!

Riječ Gospodnja

Timotej je Pavlov učenik iz Listre u Maloj Aziji i vjerni pratitelj na njegovim putovanjima, a često i njegov izaslanik kršćanskim zajednicama. Budući da po prirodi nije bio hrabar, k tomu i krhkog zdravlja trebalo ga je hrabriti.

Poslanice Timoteju, Pavao je pisao pred kraj života, Prvu dok je još bio slobodan, a Drugu poslanicu Timoteju napisao je iz rimskog zatvora gdje je očekivao smrtnu presudu.

Pavao se ne samosažalijeva, ne žali se, hrabro iščekuje presudu bez straha i sumnji, uz to ohrabruje uplašene kršćane premda se sjećao napuštenim jer su se mnogi razišli, a neki su se i urotili protiv njega (2 Tim 4,9-16). S druge strane, pogani su ga smatrali zločincem, a Židovi izdajicom vjere i predaje. Gurnut je u stranu poput deset gubavaca iz današnjeg evanđelja. Naviještanje evanđelja učinilo ga je neprijateljem naroda i uskratilo mu slobodu kretanja. Utjehu nalazi u je činjenici da je i Krist prošao kroz patnje i nerazumijevanje prije nego što je ušao u slavu Očevu! Zbog toga kaže Timoteju i sebi: "Sjeti se Isusa Krista!". Za spasenje treba ići Kristovim putem. "Ako s njime umriješmo, s njime ćemo i živjeti. Ako ustrajemo, s njime ćemo i kraljevati."

Priredio V. B.

Evandjelje: Lk 17, 11-19

Ne nađe se nijedan koji bi se vratio i podao slavu Bogu, osim ovoga tuđinca

Čitanje svetog Evandjelja po Luki

Dok je Isus putovao u Jeruzalem, prolazio je između Samarije i Galileje. Kad je ulazio u neko selo, eto mu u susret deset gubavaca. Zaustave se podaleko i zavape:

„Isuse, Učitelju, smiluj nam se!“

Kad ih Isus ugleda, reče im:

„Idite, pokažite se svećenicima!“

I dok su išli, očistiše se. Jedan od njih, vidjevši da je ozdravio, vrati se slaveći Boga u sav glas. Baci se ničice k Isusovim nogama zahvaljujući mu. A to bijaše neki Samarijanac.

Nato Isus primijeti:

„Zar se ne očistiše deseterica? A gdje su ona deveterica? Ne nađe li se nijedan koji bi se vratio i podao slavu Bogu, osim ovoga tuđinca?“

A njemu reče:

„Ustani! Idi! Tvoja te vjera spasila!“

Riječ Gospodnja

Evandeoski odlomak nalazi se samo u Lukinu evanđelju. Na ulasku u neko selo „između Samarije i Galileje“ deset gubavaca dolazi ususret Isusu. Gubavci nisu mogli boraviti u nekom naseljenom mjestu. Stoga i susreću Isusa izvan naselja, a i zaustavljaju se „podaleko“, jer im je prema starozavjetnom Zakonu bilo zabranjeno imati bilo kakve bliske kontakte s ostalim ljudima. Bili su sasvim isključeni iz društva, a u to je doba to značilo i smrtnu opasnost. Oni se obraćaju Isusu kao učitelju, a on ih šalje da se pokažu svećenicima. Prema odredbama Levitskoga zakona čovjek koji bi se izliječio od gube morao je potražiti svećenika, te je putem dugoga procesa ispitivanja i prinošenja žrtava u Hramu imao biti proglašen obredno čistim. Gubavci su otišli prema Isusovu napatku i putem bili očišćeni, a samo se jedan vratio zahvaliti, slaveći Boga. Evanđelist dopušta svojim čitateljima da sada steknu pozitivan stav prema tomu ozdravljenomu gubavcu, a tek im nakon toga pojašnjava da je taj bivši gubavac bio Samarijanac, čime postiže poseban učinak za prve čitače toga evanđelja koji su očito bili pripadnici židovskoga naroda i imali negativan stav prema Samarijancima. S druge strane, ostala su deveterica, kako to daje naslutiti slijed pripovijedanja, bili Židovi i nisu smatrali potrebnim vratiti se i zahvaliti Isusu. Premda su sva deseterica izliječeni od gube, samo ovomu Samarijancu Isus kaže: „Ustani! Idi! Tvoja te vjera spasila!“ Tek time taj čovjek dobiva odgovor na onu prvotnu molbu: „Isuse, Učitelju, smiluj nam se!“ To Isusovo smilovanje ne poznaje ograničenja ili zatvaranje unutar židovske ili bilo koje druge nacije. Njegovo smilovanje namijenjeno je svakomu tko vjeruje i u toj svojoj vjeri gradi osobni odnos s Isusom, baš kao što je to učinio i taj Samarijanac. Vjernici su, dakle, pozvani na poslušnost, povjerenje i zahvalnost Isusu, ali i na prihvatanje ostalih.

Darko Tepert, Glas Koncila

Vjera te spašava!

Naglasak evanđelja ne leži na tumačenju grijeha nezahvalnosti devetorice i kreposti zahvalnosti Samarijanca.

Deset gubavaca dolazi Isusu, mole ga da ih ozdravi. Guba, najstrašnija bolest, čovjek trune, meso mu otpada s kostiju, stravičan prizor. No, toj tjelesnoj boli pridolazi još i duševna bol: isključenost iz zajedništva Izabranog naroda i božjeg spasenja, izbačenost iz gradova i sela. Upravo su tjelesne i duševne muke tjerale tu nesretnu deseticu k Isusu s gorućom molbom da ih ozdravi. Isus ih šalje svećenicima koji će ih službeno proglasiti čistima, zdravima i tako će opet ući u zajednicu. Putem se očistiše, ozdraviše, no samo se jedan od njih vrati Isusu da mu zahvali, a Isus mu kaže: "Ustani! Idi! Vjera te tvoja spasila!"

Isus Krist došao je radi izgubljenih, bolesnih, grešnih, uvijek prolazi putem takvih ljudi, ne zaobilazi ih, susret s njima donosi spasenje i oslobođenje. Tih deset gubavaca ima jaku vjeru u Isusa i u toj vjeri krše sve zakonske propise koji su ih prisiljavali da žive daleko od ljudi. Čekali su taj trenutak i sada se žure da se pokažu

svećenicima, da se oslobode pakla u kojemu su živjeli. Samo im je jedno bilo na pameti: službeno proglašenje da su zdravi!

No, jedan od njih prekida upravo taj put spasa, ono što mu je bilo najvažnije za međuljudske odnose. Taj je čovjek shvatio gdje se može podati slava Bogu i gdje se može susresti samog Boga, naime, tamo gdje se otkrio i pokazao: u Isusu!

Istodobno postaje jasno da taj Samarijanac zahvaljuje svoje ozdravljenje svojoj vjeri, kako se vidi u drugom dijelu.

Isus pruža pomoć svakomu, no ne nalaze svi Boga u Isusu. To se dogodilo s devetoricom. Isus stoji u središtu ovog izvješća, iz njega struje impulsi koji ozdravljaju i spašavaju. Upravo je to doživio Samarijanac: "Tvoja te vjera spasila!" Njegova vjera? Nije li to bio sam Bog koji mu je darovao spasenje? Da, Bog koji se daruje, ali prima Ga samo onaj koji mu se s vjerom obraća, samo onaj koji nalazi put prema Isusu, tko Isusa susreće (Nitko ne dolazi k Ocu osim po meni!).

Osjećamo, ako razmišljamo o poruci evanđelja, da se i danas točno tako događa, da se ljude klasificira, odstranjuje, doduše ne samo zato što trpe od neke zarazne bolesti, nego često samo zbog

Vrindaji Bowman, *Isus liječi gubavca*. <https://pixels.com/>

toga što su drukčiji, što se ne uklapaju u naše predodžbe, što drugačije razmišljaju. Brzo i lako proglašavamo ih gubavima, bacamo ih na rub našeg života, ne želimo s njima imati ništa zajedničkog, možda su k tome i pripadnici drugog naroda, drži ih se daleko od ljubavi. Postati otjeran, izbačen, stajati vani, da se ne smije biti više među ljudima, to boli.

Ako smo kršćani - to znači da se trudimo živjeti, raditi, misliti i osjećati kao Krist - tada ne smijemo bježati od "gubavaca", ne smijemo od njih odvrćati pogled na drugu stranu zato što su proglašeni, etiketirani nekim ljudskim mjerilima koja se ne poklapaju s Božjim. U svakome je od nas skriveno nešto od te ozdravljajuće Kristove snage, no tako se rijetko usuđujemo u to vjerovati. Puno je lakše ograditi se, ostati među sebi jednakima. Tamo gdje prestajemo druge proglašavati gubavima, odstranjivati ih, gdje se počinjemo zanimati za njih, tu se kroz nas događa čudo ozdravljenja, rađa se osjećaj pripadnosti i blizine, darujemo komadićke zdravlja jedni drugima, postajemo zdraviji i sposobniji za suživot s bližnjima. No, potrebno je najprije da sami dođemo Isusu kako bi nas ozdravio i spasio, tada ćemo, kao njegovi, moći širiti zdravlje i spasenje, eshatološku stvarnost koja je već započela!

Stjepan Harjač

Reci mi riječ

Onu meni namijenjenu
 Onu jednu jedinu
 Jer
 ona se u točku sažima
 gasne za sve oči
 raste
 u dnima svih horizonata.
 Ne moraš je oblikovati
 Jer
 na ruci Ti sjaji
 A ja, ko uljanica
 Koja čeka
 Djevičanski postojana
 Likom u želji nastala
 od iskona u žeđi isprana
 u vječnosti mir naslućujem.

s. Bazilija

Što dugujemo Bogu:

Na mnogo načina, religija je usredotočena na "mene", „moj“ terapijski odlazak u Crkvu da bi se osjećao dobro i zadovoljno sam pred sobom. Zaboravljamo da u stvarnosti Bogu dugujemo sve. Religija, tradicionalno shvaćena, nastojala je iskazati Bogu štovanje, poštovanje i zahvalnost koje mu pripada kao Bogu, onome koji nas je stvorio, brine se za nas i spašava nas. U katoličkoj teologiji to se shvaćalo kao izraz pravednosti, odnosno vraćanja duga Bogu, što se ispunjava krepošću vjere.

Krepost se odnosi na uobičajenu sklonost da se čini dobro, tako da ta sklonost postaje čovjekova druga priroda. Vjera postaje krepost onda kada je čovjek spreman s lakoćom darovati Bogu ono što muuguje. To je, naravno, neostvarivo, jer čovjek nikada ne može uzvratiti Bogu sve što on po pravednost zasluđuje, premda sam čovjek svojim nastojanjem izražava želju da se preda Bogu, priznajući svoju ovisnost i potrebu da mu sve podredi. Prema svetom Tomi Akvinskom, krepost vjere ne usmjerava samo na slavljenje i služenje Bogu, nego k Bogu usmjerava sva čovjekova djela na slavu Bođu, te cijeli čovjekov život postaje ispunjen vjerom.

Ispuniti vjerom cijeli svoj život, svime što jesmo i što radimo, u potpunoj je suprotnosti sa sekularizmom naše kulture. Vjeru često „pospremimo u kut“, kao kolikotoliko prihvatljiv način mišljenja ili zgodan način provođenja nedjeljnog prijedopodneva. Unatoč tome, kršćani mogu živjeti nekršćanskim životom čak i ako idu u crkvu, ako je vjera ograničena samo na to. Bogu nije dovoljan jedan sat tjedno. On želi da cijeli život živimo s njim, u njemu i za njega. Ne radi se samo o tome da Bog zahtijeva našu pozornost; nego o tome da je nama potreban on i vodstvo njegove milosti. Vjera nas stavlja u ispravan odnos s njim kad prepoznamo njegovo prvenstvo i našu ovisnost o njemu ponizno stajući preda nj da primimo njegov blagoslov.

Iako su riječi vjera i religija tisućljećima dio naše teologije i, među temeljnim pojmovima u svjetskoj povijesti, postaje nam sve neugodnije povezivanje se s njima. "Vjera" je postala nepoželjna riječ, često izvor podjela i licemjerja, ili, pa i među kršćanima, nešto što ukazuje na naše vlastite napore mimo i protiv Bođe milosti. Religija, međutim, ostaje važna jer smo duhovna i tjelesna bića. Kao tjelesna bića, čovjek treba i vanjski izraz (religija) svoga unutarnjeg života (vjera). Budući da je čovjek i društveno biće, kako mu je potreban odnos s drugim ljudima tako mu je

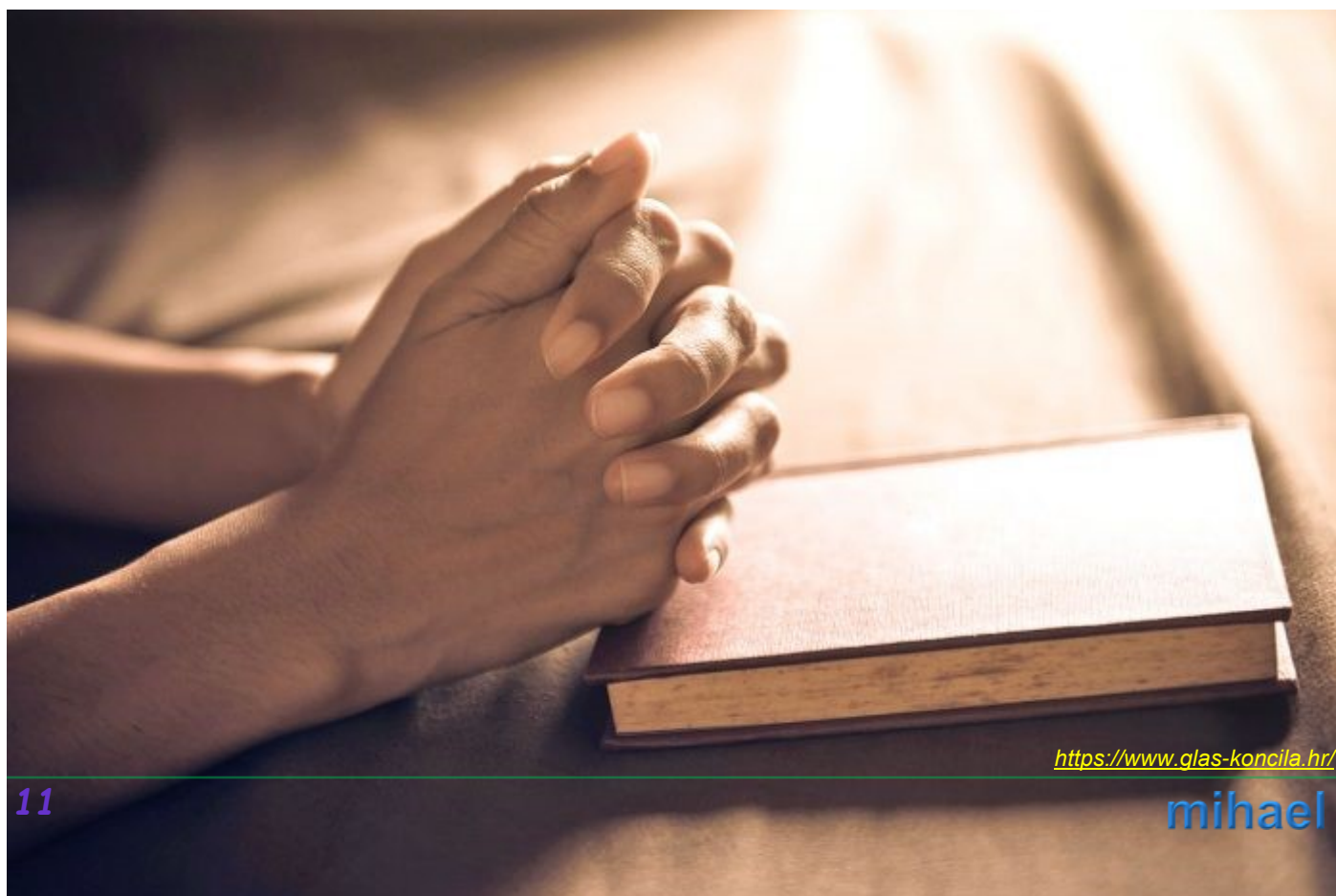
potreban i odnos s Bogom. Katolička vjera nužno uključuje zajedničko vjersko slavljenje euharistije i drugih sakramenata koji nam omogućuju opipljiv, ljudski odnos s Bogom.

Riječ religija u društvu može izazvati nelagodu jer se čini da vodi u mrežu relativizma. Različite religije, često i struje unutar jedne religije, zagovaraju različite, a često i suprotstavljene tvrdnje bez nade da će se razlučiti što je istina ili kako pomiriti sve te tvrdnje. Ako je vjera moralna krepost, kao dio pravednosti, možemo reći da ljudskoj prirodi pripada priznati svoju ovisnost o Bogu, slaviti ga i prema njemu usmjeriti svoj život. Ljudi su nastojali to ostvariti na različite načine, ali kako su ograničeni, tako su i griješili. Jedna od tih grešaka je manipuliranje religijom na praznovjeran i magijski način, nastojeći je podrediti vlastitoj želji za kontrolom i materijalnim probitkom. Božja milost oslobađa religiju, otkriva pravog Boga,

omogućuje čovjeku da ga spozna i upozna i uči ga ispravnom štovanju. Biblija izražava ispravnu religiju najprije u nesavršenim žrtvama Starog zavjeta, a zatim u savršenoj žrtvi u kojoj je Isus Krist sam sebe prinio na križu. Isus otključava značenje i svrhu religije pokazujući da je ono što dugujemo Bogu potpuna žrtva i potpuno sebedarje njemu u ljubavi. Religija u konačnici ukazuje na zajedništvo koje Bog želi imati s nama.

Moramo oživjeti krepost vjere da bismo se ponovno usredotočili na Božji primat. Njegova slava treba zasjati u životu i liturgiji Crkve. On je ono što je najpotrebnije u našim životima i našem svijetu. Vjera nam ukazuje na Božju središnju ulogu i hitnu potrebu ponovnog uspostavljanja ispravnog odnosa s Bogom koji će promijeniti red naših prioriteta.

R. Jared Staudt,
<https://www.catholiceducation.org>

Mali vjeronaučni leksikon

Marija

Marija, aramejski מרים Maryām; arapski مريم Merjem; grčki Μαριαμ, Mariam, Μαρια, Maria, latinski Maria), kći Ane i Joakima, majka Isusa Krista rođena vjerojatno oko 20. g pr. Kr, a umrla u Jeruzalemu, oko 35 godine. Blažena Djevica Marija, Bogorodica, Majka Božja, Gospa.

Glavni su izvori Marijina života novozavjetni spisi (evanđelja, Djela apostolska), apokrifi (Jakovljevo protoevanđelje, Pseudomatejevo evanđelje, Knjiga o preminuću Bogorodice) i kršćanska predaja. Teološka grana koja proučava vjersko značenje Marije, njezinu ulogu u spasenju i povijest njezina kulta naziva se mariologija.

U novozavjetnim spisima isprepleću se oskudni biografski podatci (život u Nazaretu, Isusovo rođenje u Betlehemu, hodočašćenje u Jeruzalem, povremena prisutnost za Isusova javnog djelovanja, nazočnost Isusovu križnom putu, muci i razapinjanju, prisutnost u prvoj kršćanskoj zajednici na Duhove), hagiografija i teofanija (navještenje, djevičansko začeće, „puna milosti“, „blagoslovljena među ženama“).

Apokrifi i predaja dopunili su neke biografske podatke (kći Ane i Joakima, smrt u Efezu), ali i hagiografske i teološke (usnuće, uznesenje na nebo). Tako je Marija, mati Isusa Krista, već u ranokršćansko doba (IV. st), ušla u kršćanske dogme, kult i pobožnost.

U patrističko doba Marija se sagledava unutar kristologije pa je na Efeškom koncilu (431.) proglašena Bogorodicom. Na Drugome carigradskom koncilu (553.) definirano je njezino trajno djevičanstvo, a na Drugome nicejskom koncilu (787.) odobreno je njezino štovanje (hiperdulija) i likovno prikazivanje.

U pravoslavlju je prihvaćen nauk o Mariji prvih ekumenskih koncila (Bogorodica i vazda Djeva), ali ne i novije katoličke dogme (bezgrješno začeće i uznesenje tijelom na nebo). Marija je Presveta (Παναγία), zagovornica i neporočna posrednica, pa su joj posvećeni mnogi liturgijski himni (akatist) i štuje se na ikonama.

U katolicizmu marijanskim dogmama patrističkog razdoblja dodana je i dogma o bezgrješnom začeću (1854.) i dogma o uznesenju na nebo (1950.). Razvila se marijanska pučka pobožnost, Gospi su posvećene brojne crkve, samostani, kongregacije, oblici pobožnosti. U crkvenoj godini brojne su Marijine svetkovine (Blagovijest, Velika Gospa, Mala Gospa, Bezgrješno začeće).

U protestantizmu se, prema načelu *solus Christus*, otklanja hiperdulija i isticanje povijesnospasenijske uloge Marijine (posrednica, zagovornica, pomiriteljica). Marija se shvaća unutar utjelovljenja (pavlovsko „rođen od žene“) pa su protestantske crkve od brojnih marijanskih blagdana zadržale samo Svijećnicu, Navještenje i Pohođenje.

U Kuranu Mariji je dano znatno mjesto (Merjema), posvećeno joj je i po njoj nazvano

cijelo poglavlje (19. sura). Jedina je žena spomenut imenom i spada među četiri najpravednije žene koje će prve ući u raj. Izričito se smatra izabranom nad svim ženama i primjerom uzornog života.

U istočnome i zapadnom kršćanstvu razvio se bogat ikonografski prikaz Marije, u skladu s dogmama, naukom, prizorima iz Kristova života i pučkom pobožnošću (Bogorodica s djetetom, Navještenje, Rođenje Kristovo, Poklon kraljeva, Skidanje s križa, Usnuće Bogorodičino, Uznesenje na nebo, Gospa Lurdska, Gospa Fatimska i dr.). I izvan tih ikonografskih crkvenih motiva Marija je postala neiscrpnim nadahnućem drugih umjetnosti, osobito književnosti.

Marijanska svetišta

Marijanska svetišta, u Katoličkoj crkvi, crkve ili druga sveta mjesta posvećena štovanju Blažene Djevice Marije. Vjernici onamo hodočaste iz pobožnosti, kako bi isprosili neku milost ili za dobivenu zahvalili. Poznata međunarodna Marijanska svetišta: Lourdes, Fatima, Czestochowa, Maria Zell. Hrvatska Marijanska svetišta: Marija Bistrica, Trsat, Sinj, Solin, Aljmaš, Tekije, Olovo, dr. Marija Bistrica proglašena je 1971. hrvatskim nacionalnim marijanskim svetištem.

Marijanski blagdani

Marijanski blagdani, u crkvenoj godini, svetkovine, blagdani i spomendani kojima se slavi Blažena Djevica Marija.

Svetkovine: Sv. Bogorodica Marija (1.siječnja), Navještenje Gospodnje ili Blagovijest (25. ožujka), ujedno svetkovina Gospodnja, Uznesenje Blažene Djevice Marije ili Velika Gospa (15. kolovoza), Bezgrješno začeće Blažene Djevice Marije (8. prosinca).

Blagdani: Prikazanje Gospodnje ili Svijećnica (2. veljače), ujedno Gospodnji blagdan, Pohod Blažene Djevice Marije (31. svibnja), Rođenje Blažene Djevice Marije ili Mala Gospa (8. rujna).

Spomendani: Bezgrješno Srce Marijino (subota nakon druge nedjelje po Duhovima), Karmelska Gospa (16. srpnja), Posvećenje bazilike Svete Marije (5. kolovoza), Blažena Djevica Marija Kraljica (22. kolovoza), Žalosna Gospa (15. rujna), Gospa od Svete krunice (7.listopada), Prikazanje Blažene Djevice Marije (21.studenoga) i dr.

U hrvatskim biskupijama slavi se Gospa Trsatska, Gospa Olovska, Gospa Voćinska, Majka Božja Bistrička, Gospa Sinjska i dr.

„Poslije“

Moj stariji brat Jadranko to tako jednostavno i lijepo napiše, kad netko premine, kad se preseli, kad ode s ovih naših ulicâ, onamo drugdje.

Tako je bilo i sad prije nekoliko dana, kad me je obavijestio da je umrla mama njegove supruge, a napis'o je 'vako: „*Mirina mater je otišla svojim putom dalje. Pokoj vječni daruj joj, Gospodine!*“

Ostavio sam mobitel, prekrižio se i izmolio jedan Očenaš, Zdravo Mariju i Pokoj vječni...

I olovka mi se sama nađe u ruci, i zapisa ove riječi:

Još jedno ljeto prođe, na ovom sve tužnijem svijetu; smrt i ovih danâ uzima, kako već smrt uzima: k'o djeca trešnje, birajući najprije one najbolje.

Bože, kako život prođe?!

Evo, dan još nije ni počeo, a već je šest popodne.

Tek što je u ponedjeljak počeo radni tjedan, a evo već je petak; i godišnji prođe, već sam ga zaboravio; i još mjesec dana prođe, i godina već skoro pa ide svome kraju...

I tako prođe njih još 59, skoro punih godina moga života.

Sve više postajem svjestan da sam ost'o i bez roditelja - i bez prijatelja, i da nema više nazad.

I što mi drugo preostaje, nego da maksimalno iskoristim preostalo vrijeme, i da najljepšim bojama kušam zamazat' ono svagdanje sivilo.

Osmjehnut ću se životu, u svakoj njegovoj sitnici, jer sitnice života melem su za dušu.

I ono jako važno, truditi ću se najviše što mogu, uživati u vremenu, kol'ko mi je još ostalo.

Prvo što ću učiniti, maknut ću iz svog rječnika - i svog života onu tako često korištenu riječ: *poslije*, ili netko kaže: *kasnije*.

Učiniti ću to *poslije*, ili *kasnije*,
reći ću to *poslije*,
razmisliti ću o tome *poslije*,

Mi sve ostavljamo za *poslije*, mislimo valjda da što dolazi poslije – da je to naše i da pripada nama.

Ali ne shvaćamo, ili možda ne želimo shvatiti da je:

poslije cola mlaka,
poslije se prioriteta mijenjaju,
poslije se i godina završava,
poslije nam i zdravlje bude lošije,
poslije nam djeca odrastu,
poslije naši roditelji ostare,
poslije se obećanja zaboravljaju,
poslije i našem životu dođe kraj,
i na kraju – to *poslije*, ili poslije - oboje vrlo često bude prekasno.

Tako da je jako važno, ne ostavljati ništa za *poslije*, jer iščekujući *poslije* može nam se dogoditi da izgubimo one najbolje trenutke, da izgubimo prijatelje, ili osobu koju smo voljeli.

I onda se to više ne može vratiti, bez obzira - kol'ko nam je žao.

Zato danas je dan i noćas je noć za najbolje iskustvo, za poslat poruku ili nazvat najbolje prijatelje, za reći svojim u obitelji - koliko ih volim.

Sad je taj trenutak, jer nitko od nas više nije u godinama kad si možemo dozvoliti da odlažemo ono što treba učiniti odmah.

Kako je sveti Franjo izliječio gubavca na tijelu i duši

Pravi učenik Kristov, gospodin sveti Franjo, dok je još živio na ovom bijednom svijetu, nastojao je za cijeloga svog života svim svojim silama nasljedovati Krista, savršenog učitelja. Stoga se češće događalo da je Bog onomu komu bi sveti Franjo ozdravljao tijelo, u isto vrijeme izliječio i dušu, kako se čita i o Isusu Kristu. Zato je sveti Franjo ne samo rado služio gubavce, nego je naredio da braća njegova Reda, kamo god išla ili gdje god bila, služe gubavcima iz ljubavi prema Isusu Kristu, koji je htio radi nas biti smatran gubavcem.

Jednom su braća u bolnici, koja je bila blizu onoga mjesta gdje je boravio sveti Franjo, služila bolesnike i gubavce. Tu je bio gubavac, koji je bio toliko nestrpljiv, nenasnosan, goropadan i svojeglav, da je svatko vjerovao - a tako je i bilo - da je opsjednut od zlog duha. One koji su ga služili on je vrijeđao riječima i tukao, a što je najgore, psovao je blagoslovljenoga Krista i njegovu Majku, presvetu Djevicu Mariju, te se nitko nije našao tko bi mu htio ili mogao služiti.

Premda su braća nastojala strpljivo snositi uvrede nanesene njima samima, da rastu u krepostima, ipak nisu po svojoj savjesti mogla podnositi uvrede nanošene Kristu i njegovoj Majci, već odlučili su da potpuno napuste tog gubavca. Oni su htjeli o tome najprije obavijestiti, prema propisu, svetoga

Franju, koji je u ono vrijeme boravio u nekom obližnjem samostanu.

Pošto je sveti Franjo to saznao, ode k onome opakom gubavcu. Prišavši mu, pozdravi ga i reče mu:

“Bog ti dao mir, moj najmiliji brate.”

Gubavac odgovori, psujući:

“Kakav mir mogu imati od Boga koji mi je oduzeo mir i svako dobro, te me pretvorio u gnojna i smrdljiva čovjeka.”

Nato mu sveti Franjo odvrati:

“Sinko, budi strpljiv, jer nam tjelesne bolesti Bog daje radi spasa naše duše. One su vrlo zaslužne, ako ih strpljivo podnosimo.”

Bolesnik mu odgovori:

“Kako ću strpljivo podnositi neprestanu bol koja me muči dan i noć? I ne samo što sam nevoljan zbog svoje bolesti, nego me još gore muče tvoja braća koju si mi dao da me služe, jer me oni ne poslužuju kako bi trebalo.”

Tada upozna sveti Franjo, po Božjoj objavi, da je ovaj gubavac opsjednut od zlog duha, ode i stade pobožno moliti Boga za njega. Kad je završio molitvu, vrati se sveti otac gubavcu i reče mu:

“Sinko, ja ću ti služiti, kad nisi zadovoljan s drugima.”

“Prihvaćam”, odgovori bolesnik, *“ali što mi ti možeš više učiniti nego drugi?”*

Sveti Franjo odgovori:

“Što god budeš htio, učinit ću ti.”

Gubavac reče:

<https://www.vjeraidjela.com/>

“Hoću da me cijeloga opereš, jer toliko zaudaram da ni sam ne mogu dalje podnositi.”

Tada sveti Franjo dade odmah ugrijati vodu s mirisnim travama, svuče bolesnika i počne ga prati svojim rukama, a drugi je brat lijevao vodu. Božjim je čudom nestajalo gube na onim mjestima kojih se sveti Franjo svojim rukama doticao, te je njegovo tijelo postalo posve zdravo. Kad gubavac opazi da je počeo ozdravljati, vrlo se skruši pa se počeo kajati za svoje grijeha i gorko je plakao. I tako, dok se tijelo izvana čistilo od gube ispiranjem, počeo se iznutra duša čistiti od grijeha kajanjem i suzama.

Čim potpuno ozdravi na tijelu i na duši, pokaje se ponizno za svoje grijeha i optuživao se glasno govoreći:

“Jao meni, jer sam zavrijedio pakao zbog prostota i uvreda, zbog nestrpljivosti i psovki što sam ih govorio protiv Boga i braće.”

Petnaest je dana plakao zbog svojih grijeha moleći od Boga milosrđe te se potpuno ispovjedio nekom svećeniku. Kad je sveti Franjo vidio tako očito čudo što ga je Bog izveo po njegovim rukama, zahvali Bogu i ode daleko odanle, jer je zbog poniznosti htio izbjeći svakoj zemaljskoj slavi. On je, naime, u cijelom svom djelovanju tražio samo čast i slavu našega

Gospodina Isusa Krista, a ne svoju vlastitu.

Zatim gubavac, iscijeljen na tijelu i duši, nakon petnaest dana pokore, kako se Bogu svidjelo, oboli od druge bolesti i umre, sveto okrijepljen sakramentima svete Crkve. Kad mu je duša išla u raj, ukazala se u zraku svetom Franji, dok se molio u nekoj šumi. On mu reče:

“Poznaješ li me?”

Sveti Franjo upita:

“Tko si ti?”

Onda mu gubavac reče:

“Ja sam gubavac kojeg je Bog ozdravio po tvojim zaslugama, a sada idem u vječni život. Na tome se zahvaljujem Bogu i tebi. Neka ti je blagoslovljena slavna duša i tijelo i neka su blagoslovljene sve tvoje riječi i djela, jer će se po tebi spasiti mnoge duše na svijetu. I znaj, da ne prođe ni jedan dan na svijetu u kojem ne bi anđeli i sveci zahvaljivali Bogu za plodove koje ti i tvoja braća donosite na različitim mjestima ovoga svijeta. Stoga se raduj, zahvali Bogu i ostani s Božjim blagoslovom!”

Kad je izrekao ove riječi, ode u nebo, a sveti se Franjo utješi.

Na hvalu našega Gospodina Isusa Krista. Amen.

Cvjetići svetoga Franje

NAŠI POKOJNI

DALIBOR DADIĆ,

PU primorsko - goranska, Gospić, 10. listopada 1993.

BRANKO BERAKOVIĆ,

MUP sjedište, Gaj, 11. listopada 1991.

ZORAN MAGLIĆ,

PU brodsko - posavska, Vrpolje, 11. listopada 2005.

MILAN BIĆANIĆ,

PU ličko-senjska, u službi, Josipdol, 11. listopada 2004.

ZORAN BOŠKOVIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 12. listopada 1991.

ZDENKO BOGDAN,

MUP sjedište, Marinci, 13. listopada 1991.

ANTUN HABAN,

MUP sjedište, Marinci, 13. listopada 1991.

ADAM PAVIČIĆ,

PU brodsko - posavska, Vukovar, 13. listopada 1991.

NENAD REŽIĆ,

MUP sjedište, Marinci, 13. listopada 1991.

TOMISLAV VINKOVIĆ,

PU brodsko - posavska, Marinci, 13. listopada 1991.

MATO ŽIVIĆ,

PU brodsko - posavska, Marinci, 13. listopada 1991.

DARKO BRLETIĆ,

PU karlovačka, Skradnik, 14. listopada 1991.

STJEPAN DUJAK,

PU vukovarsko - srijemska, Vinkovci, 14. listopada 1991.

IVAN KOZIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Bogdanovci, 14. listopada 1991.

MIROSLAV PINJUŠIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Vinkovci, 14. listopada 1991.

ŽELJKO ČULE,

MUP sjedište, Bujavica, 15. listopada 1991.

NIKOLA IVUŠIĆ,

MUP RH, Bujavica, 15. listopada 1991.

MATE LAŠKARIN,

PU ličko - senjska, Drenov klanac, 15. listopada 1991.

ZDRAVKO ŠPOLJARIĆ,

PU ličko - senjska, Drenov klanac, 15. listopada 1991.

JURE VUJEVIĆ,

MUP sjedište, Bujavica, 15. listopada 1991.

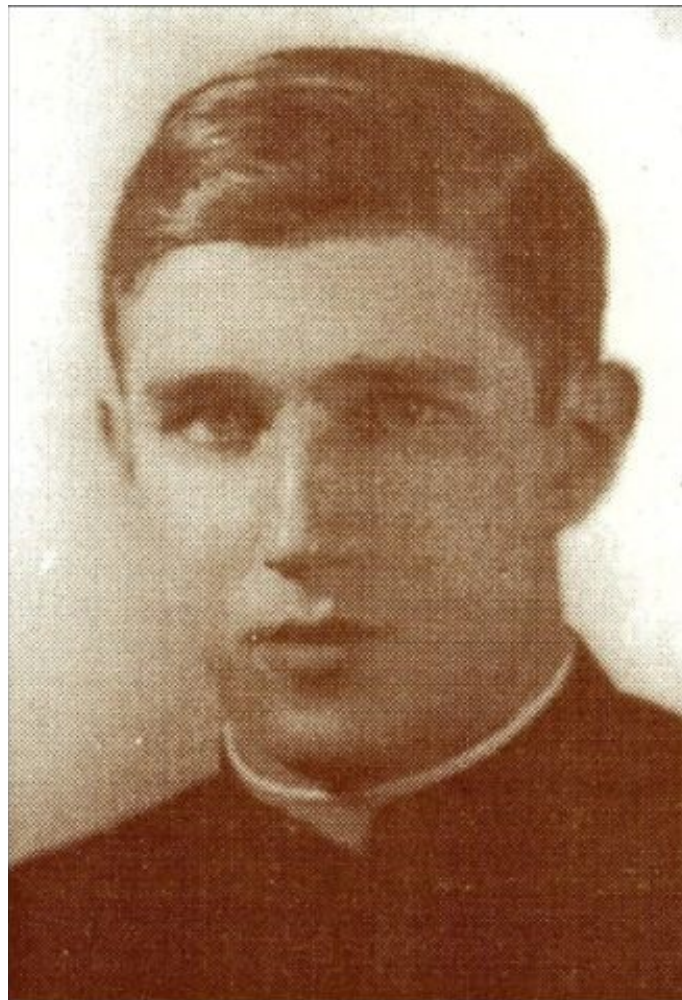
POČIVALI U MIRU

Blaženi Roman Lisko

14. listopada

Ukrajinski grkokatolički svećenik i mučenik, žrtva zločinačkog sovjetskog režima. Rođen je 14. kolovoza 1914. u ukrajinskom gradu Gorodku (Lvivska oblast). Završio je teologiju na Bogoslovnoj akademiji u Lavovu (Lvivu). Bio je od 1938. oženjen Neonilom Gunjovskom, a za svećenika ga je 28. kolovoza 1941. zareadio ukrajinski grkokatolički mitropolit Andrej Šepticki. Darovit mladić, ljubitelj umjetnosti i poezije, otac Roman je djelovao kao župnik u Lavovu i okolici, a posebno je bio aktivan u radu s mladima, zajedno sa suprugom Neonilom.

Sovjetska policija NKVD (KGB) uhitila ga je 9. rujna 1949. i zatvorila ga u lavovskoj Ulici Lonckoga, u zloglasnoj tamnici Ljukavjanki, jer se nije želio pridružiti ruskoj pravoslavnoj crkvi. Otac Lisko je podvrgnut groznim mukama i lišen svake hrane. Postao je poznat po glasnom pjevanju psalama kojim je nakon mučenja odjekivala njegova ćelija i cijela tamnica. Njegovi tamničari mislili su da mu se pomutio razum pa su ga živog zazidali. Preminuo je u lavovskoj tamnici od muka i gladi na današnji dan, 14. listopada 1949. Papa Ivan Pavao II. proglasio je oca Romana

blaženim 27. lipnja 2001. u njegovom Lavovu, zajedno s još 24 ukrajinska mučenika, žrtava sovjetskog režima. Proglašenju je bila nazočna i blaženikova supruga, 79-godišnja Neonila Lisko. Ovo je prigoda da se u našim molitvama sjetimo svih svetaca, blaženika i mučenika istočnog obreda koji su zbog svoje vjernosti Crkvi Kristovoj i nasljednicima svetog Petra minulih desetljeća i stoljeća bili izloženi poniženjima, progonima i mučenjima. Među njima su i mnogi hrvatski grkokatolici, izuzetno dragi i značajni suputnici u našoj crkvenoj i narodnoj povijesti.